

Gaderne; thi Meningen er dog, at man gjengjælder Hilsenen. Det forekommer mig imidlertid, at der er lagt meget større Vægt paa dette Vædringsforslag, end det er værdt, og jeg skulde derfor sætte megen Pris paa, at man gik til de liberaleste og humaneste Bestemmelser herved, og det er kun at hilse, naar Bestemmelser er i Uniform. — Jeg kommer nu til Vædringsforslagene under Nr. 18 og 19, der ere stillede til § 162, og det er et af de Punkter, som paa en vis Maade kunne kaldes konstitutionelle Punkter for vort Vedkommende. Det forekommer mig ikke at være tidsvarende under vor Forfatning i den Grad, som her er foreslaaet, at indskrænke Krigsmænds politiske Rettigheder. Ganste vist siger Grundloven i sin § 94, at der er visse Grundlovsbestemmelser, §§ 80, 87 og 88, som kun skulle være anvendelige paa Krigsmagten med de Indskrænkninger, der følge af de militære Loves Forrifter, og det gjælder i Særdeleshed Forenings- og Forsamlingsfrihed, men uden Nødvendighed forekommer det mig ikke, at man skal indskrænke denne Frihed videre. Nu er her foreslaaet, at et saadant Forbud, som her er Tale om, mod at deltage i Foreninger og Forsamlinger, skulle gives for det enkelte Tilfælde. Det Vædringsforslag synes jeg ikke er nogen Forbedring, thi derved, synes jeg, kunne de Undergivne være pris-givne stor Vilfaarlighed. Jeg vilde hellere se, at et saadant Forbud blev givet mere almindeligt, at det var Krigsministeren selv, der holdt Retten til at udstede et saadant Forbud i sin Gaand. Mindretallets Forslag kan jeg altsaa ikke anse for nogen Forbedring, men ligesaa lidt kan jeg stemme for Hvertals-Forslaget under Nr. 19, ifølge hvilket nogle Ord, som vi dengang skjød ind, skulle gaa ud igjen, nemlig, at de skulle kunne deltage, naar Indværslingen havde fundet Sted gjennem en dertil kompetent offentlig Myndighed. Jeg er mest stemt for, at Paragrafen skulde udgaa, og dertil kommer jeg ogsaa gjennem en anden Betragtning, som ærede juridiske Medlemmer maaste vilde give mig Ret i, ialtsald mindes jeg, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgtreds (Rimestad) tilbøds støttede mig i den Opfattelse, at man nemlig ikke uden stor Nødvendighed skal bruge Straffelove til at gjøre Forandringer i det Bestaaende eller til at indføre noget Nyt. Ordningen af, hvad der staar i Grundlovens § 94, bør ske ved særlig Lov, men saalange vi ikke have saadanne særlige Bestemmelser, skulle vi ikke leilighedsvis bruge Straffelove til at indføre saadanne Bestemmelser, som ikke ere kjendte iforveien. Hvis man derfor udtog den nævnte Paragraf, hvad vilde saa Følgen blive? Saa vil der indvendes mod, hvad jeg har sagt, at saa bestaar den Krigsartikel, som har Nr. 41, men som er fra 9de Marts 1683, og som er rettet mod alle mistænkelige Forsamlinger. Det forekommer der mig nu ikke at være nogen Fare ved, det kommer an paa, hvorvidt man vil

kalde en Forsamling mistænkelig; saa gaar jo ganste vist Straffen ud paa at hænges, men jeg tror ikke, at man behøver at være bange for saadanne Straffe, der ligesvem skyde ud over Maalet; man veed jo, at man i vore Dage ikke vil gaa saavidt. Jeg har undersøgt den tilsvarende Paragraf, § 101, i den tydske Straffelov af 20de Juni 1872; der findes ikke Noget, som det forekommer mig svarer til, hvad man her foreslaar; der er fastsat andre Bestemmelser. Jeg skal imidlertid tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at denne Paragraf har en Historie. Der var foreslagt Rigsdagen et Lovforslag om en militær Straffelov i 1850 og 1851—52, af hvilket Udvalg f. St. Østved var Medlem, medens Flensborg var Ordfører. Dette foreslog at affatte dette noget anderledes, idet man nemlig si Udvalgets Betænkning, som findes i Rigsdagstidendens Tillæg B. Sp. 775, mente, at man saa meget som muligt burde forhindre ubesjete Indskrænkninger i Friheden, uden at dog derved Tjenestens Lørd skulde komme til at lide, og man derfor i 1ste Linie skulde ind-sætte, at det, som der her er Tale om, nemlig Krigsmænds Deltagelse i Foreninger og Forsamlinger, burde „ikke finde Sted, uden at Melding derom til deres Foresatte er flet i betimelig Tid“. Disse Ord findes i Tidenden for 1851—52, Tillæg B. Sp. 796. „Thi“, siger Udvalget videre — det er Landstingets Udvalg, jeg taler om — „naar vedkommende Foresatte erholde betimelig Melding om de i Paragrafens Begyndelse omtalte Foreninger og Forsamlinger, maa der antages at være tilstrækkelig Garanti for, at tilbørligt Hensyn vil blive taget til Tjenesteforholdene; men Vedkommende vilde dog maaste snarere tage i Betænkning at forbyde en saadan Forsamling end at negte sin Tilladelse til at deltage i den, naar der herom blev anholdt, en Regtelse, som dethos kunde gives mange forskellige Indkløbninger“. Jeg skal derfor henstille, at, forsaavidt man ikke vil være tilbøielig til rent at stryge § 162, som jeg helst vilde have, man da vilde give den en Affattelse, som stemmer med, hvad Landstinget foreslog for 30 Aar siden. Desuden mener jeg, at dette at stryge § 162 vilde være i god Samklang med, at Udvalget foreslaar at udstemme § 185, nemlig om Straf for at indgaa Væstfæb uden Tilladelse; thi hvor noget Bestaaende er forladt, der maa man ganste vist holde Spørgs-maalet aabent, og naar det saa bliver ordnet ved særlig Lov, saa kan man tillige indsette denne forsinkede Straffebestemmelse; det forekommer mig at ville være den rigtigste Fremgangsmaade. — Jeg har endnu kun et lille Punkt tilbage at omtale, og det er det Vædringsforslag, som Mindretallet har stillet under Nr. 29 til § 200, og hvis Mening er, saavidt jeg har forstaaet den ærede Ordfører for Mindretallet, at Bænd- og Brødsstraffen i det Hele taget ikke skulde kunne idømmes arbitrært, altsaa at Udelings- og Bataillons-